

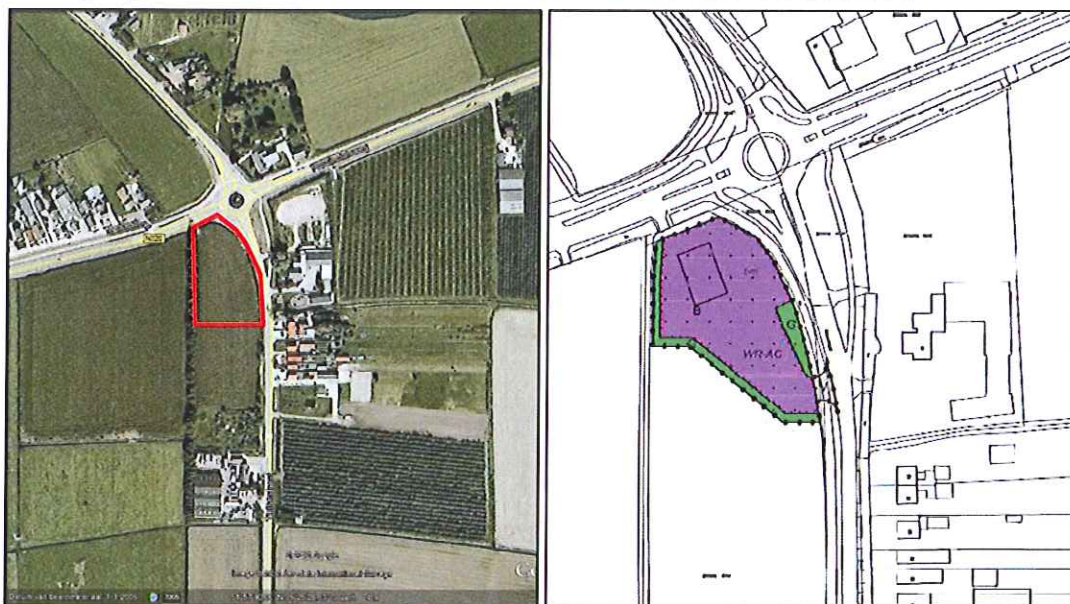
memo

aan: Gemeente Buren
van: Laneco
datum: 31 oktober 2012

betreft: Quick scan flora en fauna inclusief veldonderzoek naar vissen voor de locatie Tielsestraat te Maurik

1 Inleiding

Aan op de hoek van de Tielsestraat en de Provincialeweg (N320) te Maurik is de realisatie van een tankstation voorgenomen. Voor deze ingreep mag plaatsvinden, moeten de effecten op beschermde natuurwaarden in beeld zijn gebracht. Deze quick scan behandelt de gevolgen van de ingreep voor beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet.



Ligging en invulling van het plangebied (Luchtfoto: Google Earth, Bestemmingsplankaart: Sonsbeek adviseurs).

2 Onderzoeksmethodiek

In deze quick scan worden op basis van een eenmalig veldbezoek op 22 oktober 2012, biotoop-inschattingen en verspreidingsgegevens, uitspraken gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde natuurwaarden.

Het verkennende veldbezoek kan niet in de plaats treden van een inventarisatie, en is alleen bedoeld om de biotopen en mogelijk voorkomende soorten in te kunnen schatten.

Omdat er ook ingrepen in de watergang/kavelsloot langs de weg zijn gepland, is het verkennende onderzoek gecombineerd met een gericht onderzoek naar vissen. Tijdens het onderzoek was het rond de 22°C, en zonnig weer met weinig wind. Het onderzoek is uitgevoerd door de watergang te bemonsteren met een schepnet.

3 Gebiedsbeschrijving en beoogde ingrepen

Het plangebied ligt net ten zuiden van Maurik, op de hoek van de Tielsestraat en de Provincialeweg (N320). De omgeving van het plangebied wordt voornamelijk agrarisch gebruikt. Aan de westzijde zijn nabij het plangebied vooral maisakkers te vinden. Aan de oostzijde en zuidzijde van het plangebied ligt lintbebouwing langs de Tielsestraat, met daarachter intensieve fruitboomgaarden.

Het plangebied zelf bestaat uit een maisakker, waarvan de mais ten tijde van het veldbezoek net was geoogst. Langs de Provincialeweg en de Tielsestraat loopt een watergang, die langs de Provincialeweg meer een droge greppel is, dan een watergang. Langs de Tielsestraat wordt de watergang breder en dieper. De oevers zijn zeer steil, maar desondanks is er een goede waterbegroeiing aanwezig in de watergang.

Langs de westrand van het plangebied loopt een elzensingel die vrij regelmatig zwaar wordt teruggesnoeid/geknot. De elzen liggen tussen de maisakker en de achterliggende kavelsloot. In de singel staan naast elzen ook wat braam en vlier.



Indrukken van het plangebied (foto's Laneco).

In het plangebied is de bouw van een benzinestation beoogd. Hiervoor wordt het plangebied bebouwd. Er wordt een duiker geplaatst voor de ingang die zich aan de Tielsestraat zal bevinden. Een bestaande dam aan de noordzijde, bij de Provinciale weg, wordt verwijderd.

4 Soortenbescherming

In het kader van soortenbescherming is de Flora- en faunawet van toepassing.

Algemeen voorkomende beschermde soorten

Langs de randen van de maisakker, tegen de watergang en de elzenrij, is enige dekking in de vorm van ruigte aanwezig. In deze zones kunnen algemeen voorkomende beschermde soorten (Tabel 1 Flora- en faunawet) als muizen en spitsmuizen, egel, bruine kikker, bastaardkikker, kleine watersalamander en gewone pad in het plangebied voorkomen. Bij het veldbezoek is ook een aantal bastaardkikkers in de watergang langs de Tielsestraat waargenomen. Aantasten van verblijfplaatsen van deze soorten mag op basis van een algemene, landelijk geldende vrijstelling.

Strikt beschermde soorten

Planten

Tijdens het veldbezoek zijn verschillende soorten wilde planten waargenomen in en direct om het plangebied. De plantengroei bevond zich vooral langs de randen van de maisakker (watergang en elzensingel). Het gaat om soorten als paardenbloem, grote brandnetel, ridderzuring, riet e.d., die een indicatie geven van een vrij voedselrijk biotoop. Beschermde planten zijn niet aangetroffen, en worden gezien het intensieve gebruik en de voedselrijke omstandigheden ook niet verwacht.

Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens (Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen, 1992) www.VZZ.nl, www.zoogdieratlas.nl) kunnen strikt beschermde soorten als waterspitsmuis en bever in de omgeving voorkomen. De waterspitsmuis is gebonden aan natuurlijke watergangen en glooiende oevers met een goed ontwikkelde (onderwater)vegetatie en met kruiden begroeide oevers die niet steil zijn of direct aansluiten op het water. De watergang langs de weg is weliswaar vrij goed ontwikkeld qua watervegetatie, maar de oevers zijn erg steil en daarom niet geschikt voor de waterspitsmuis. De bever leeft alleen in en direct rond de grote rivieren. Ook deze soort zal niet voorkomen in en nabij het plangebied. De weide is voor deze en ook andere strikt beschermde zoogdiersoorten, ongeschikt.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in en om het plangebied verschillende vogelsoorten als koolmees, houtduif, merel, huismus en kauw e.d. gehoord en gezien. De soorten houtduif, kauw en huismus waren aan het foerageren op de net geoogste maisakker. Alle vogels, en dan specifiek hun verblijfplaatsen (nesten) zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet. Aantasting en verstoring van actief gebruikte nesten is niet toegestaan.



Landschaps & Ecologisch Advies

Van de Lijst jaarrond beschermde vogels (LNV, 2009) kunnen de huismus, de steenuil en de kerkuil in deze randstedelijke omgeving voorkomen. Broedplaatsen van deze soorten kunnen worden uitgesloten. De kerkuil en de huismus broeden alleen in gebouwen, en de steenuil in gebouwen en holle bomen. In het plangebied zijn geen gebouwen of holle bomen aanwezig. De huismus, de kerkuil en de steenuil kunnen (vooral buiten het zomerseizoen) wel foerageren in het plangebied. De huismus was ook in groten getale aanwezig in de elzensingel op het perceel om mais te eten.

Voor de huismus zal de foerageerperiode op het perceel kort zijn. Bebouwing van het perceel zal geen effecten hebben op de populatie; er blijft voldoende voedsel beschikbaar. De kerkuil heeft een grote actieradius, en heeft voldoende alternatieven in de omgeving beschikbaar.

Het perceel (vooral de beschutte randen langs de elzensingel) kan buiten de zomer als de mais hoog staat wel worden gebruikt als onderdeel van het foerageergebied van de steenuil. Dit zal in geringe mate worden aangetast. Omdat aan de zijkant (zuidzijde) een nieuwe singel wordt aangeplant, zal het effect marginaal zijn indien langs de singel aan de buitenzijde een ruigte-rand van 1 a 2 meter worden opengelaten die extensief wordt beheerd (maaien in het voorjaar). De steenuil zal door een toename van licht minder gebruik maken van het perceel dan nu het geval is; maar gezien het beperkte oppervlak, toekomstige foerageermogelijkheden en aangezien er op de erven rond het plangebied ruime foerageermogelijkheden zijn, worden geen indirecte effecten op verblijfplaatsen verwacht.

Het ministerie heeft ook een lijst vijf vastgesteld met daarop soorten die niet jaarrond beschermd zijn, maar waarvan grotere populaties wel beschermd zijn (Lijst jaarrond beschermde vogels, LNV, 2009). Van deze soorten kunnen de (holte en gebouwbewonende)soorten spreeuw, koolmees, pimpelmees, zwarte kraai en zwarte roodstaart voorkomen in de omgeving. Van deze soorten worden geen zodanige populaties verwacht dat er een effect op de lokale populatie op zal treden. Ze zijn tijdens het veldbezoek ook niet veelvuldig waargenomen.

Vleermuizen

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn echter ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is er onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen enz) of bomen (in holten, achter de bast). Een groot aantal soorten, ook soorten die 's zomers in boomholten verblijven, overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders. Alle vleermuizen zijn strikt (tabel 3) beschermd door de Flora- en faunawet. Volgens verspreidingsgegevens (De Atlas van Nederlandse vleermuizen (Limpens, 1997), Zoogdieratlas.nl) komen in de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor zoals gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*). Van deze soorten zijn de ruige dwergvleermuis en de watervleermuis boombewonende soorten.



Landschaps & Ecologisch Advies

De gewone grootoorvleermuis verblijft in zowel gebouwen als bomen. De overige soorten zijn gebouwbewonend.

Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig in het plangebied; gebouwen zijn afwezig, en de zeer lage knotbomen zijn niet hol. Ook is het plangebied vrij open. Het plangebied zal maar zeer beperkt worden gebruikt door vleermuizen. Negatieve effecten zijn niet te verwachten.

Vissen

In de watergang langs de Tielsestraat wordt een brede dam met duiker aangelegd als toegang tot het benzinestation. De dam aan de noordzijde wordt verwijderd zodat de watergangen daar weer met elkaar in verbinding staan.

Omdat in watergangen in polders beschermde vissoorten als bittervoorn en kleine modderkruiper (Ravon, 2011) voor kunnen komen, is tijdens het veldbezoek voor de quick scan flora en fauna ook een onderzoek naar vissen uitgevoerd. Dit onderzoek vond plaats met een schepnet. De soorten die zijn gevangen zijn op naam gebracht en weer teruggezet.

Bij het onderzoek bleek de watergang aan de noordzijde van het plangebied (tegen de provinciale weg) geheel droog te zijn. In natte periodes zal deze mogelijk wel water bevatten. Langs de Tielsestraat werd de watergang breder en dieper. In de watergang (die net was geschoond) is gezien de locatie langs een intensieve maisakker een vrij goed ontwikkelde vegetatie aanwezig; evenals een goede variatie aan macrofauna. Bij het onderzoek zijn echter hoofdzakelijk driedoornig stekelbaarsje en tiendoornig stekelbaarsje gevangen; van beide soorten komen tientallen exemplaren in de watergang voor. Beschermde soorten zijn ondanks uitgebreide bemonstering niet aangetroffen. Effecten op beschermde vissoorten worden dan ook niet verwacht.

Amfibieën

Amfibieën hebben twee typen biotopen in hun leefgebied, een waterbiotoop voor de voortplanting en een landbiotoop. Het waterbiotoop bestaat over het algemeen uit een ondiepe watergang of poel met natuurlijke begroeiing. Het landbiotoop bestaat uit begroeiing en ruigte met enige dekking. Strikt beschermde soorten stellen ook strikte eisen aan hun leefomgeving.

Aangezien de enige watergangen de kavelsloten om het plangebied zijn, die vrij voedselrijk zijn en een steile oever hebben, kan de aanwezigheid van kritische strikt beschermde soorten worden uitgesloten. Algemeen voorkomende beschermde soorten kunnen wel voorkomen in de watergang.



Landschaps & Ecologisch Advies

Reptielen

Het plangebied en haar omgeving zijn niet geschikt voor reptielen. Reptielen stellen strikte eisen aan hun omgeving, zoals grotere eenheden schrale en structuurrijke vegetaties. Vanwege de beperkte landschapselementen en dekking kunnen reptielen worden uitgesloten. Volgens verspreidingsgegevens komen ook geen reptielen in de omgeving voor (Ravon, 2007).

Insecten en overige soorten

Beschermde soorten uit de soortgroepen insecten, en overige soortgroepen als mollusken, kreeften en tweekleppigen, komen alleen maar in natuurlijke omgevingen voor, die meestal liggen in of aansluiten op natuurgebieden. Beschermde soorten uit deze soortgroepen worden in en rond de intensieve maisakker niet verwacht.

5 Conclusie

- De meeste (mogelijk) voorkomende beschermde soorten vallen onder de lichte beschermingscategorie van de Flora- en faunawet. Vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten mogen op basis van een algemene vrijstelling worden aangetast, zonder dat sprake is van procedurele consequenties;
- Van de meer strikt beschermde soorten uit de Flora- en faunawet kunnen negatieve effecten op de steenuil worden voorkomen door de aanplant van een dichte singel langs het tankstation en het realiseren van een 1 a 2 meter brede ruige grassige rand langs de singel die in het vroege voorjaar (februari) wordt gemaaid. Het perceel kan nu niet jaarrond onderdeel uitmaken van het foerageergebied van deze soort en is daarom niet van essentieel belang voor de steenuil.
- Alle vogelnesten zijn in het broedseizoen strikt beschermd in de Flora- en faunawet. Er dient daarom buiten het broedseizoen van vogels (half maart tot half juli) te worden gestart met werkzaamheden. Bij start in het broedseizoen moet door gericht onderzoek worden aangetoond dat er geen vogels broeden in en om het plangebied;
- Verder geldt altijd de zorgplicht, op basis waarvan door iedereen voldoende zorg in acht moet worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaap seizoen) te starten met werkzaamheden en het gefaseerd werken om dieren te kans te geven om te vluchten. Bij het aanleggen en weghalen van de dam naar het perceel moet eerst het water worden verstoord zodat aanwezige waterdieren wegvluchten. Dit kan door bijvoorbeeld door door het water te lopen van de ingreeplocatie af, voordat de buizen worden gelegd/grondwerk plaatsvind.